

Magunkról írom

Prométheusz Visontán

De régen volt már, hogy Bódi Béla fiatal mérnökként bemutatta nekem az épülő Kazincbarcikát. Az ottani erőmű tetején, keskeny gerendán egyensúlyozva néztük a tájat, hallgattuk az alattunk zsongó gépeket, és Béla izgalmas beszámolóit tartott az alant születő kilowattokról és a gödrökkel, állványokkal agyonszabdalt tájat új várossá, ipari erődít-ménnyé emelő friss emberi energiákról.

Azóta nemcsak Kazincbarcika épült fel és nőtt valóban nagygyá, de a visontai szőlőtökék között is megszületett és működik a Gagarin nevét viselő erőműerőd. S Bódi Béla az idei május elsején, mint ennek a három vállalatot irányító rendszernek a vezérigazgatója — miután kiosztotta a legjobbaknak járó jutalmakat és elismeréseket — szoboravatásra invitálta övéit az erőmű udvarára. Lehullott a lepel, és a döbbenet figyelő visontaiak előtt ott magaslott a mondabeli Prométheusz lenyűgöző alakja.

Mint ilyenkor szokás, bennem is felrajzoltak a gondolatok. Mi mindent produkál a változó élet? Prométheusz-szobor Visontán! Ott, ahol húsz évvel ezelőtt legfeljebb a szüretelő k puttonys figurája kíváncskozott volna szoborba. Egy pillanatig a szónokló Bélát is úgy láttam, mint vékonydongájú, csupátűz fiatalembert, aki az álmain kívül akkor még semmivel sem dicsekedhetett. Most rangos vezető, ismert közéleti férfi és mecénás. Aki az övéi nevében szobrot avat egy erőműóriás udvarán.

S már mondja is hallgatóinak a Prométheusz-legendát. Méltatja a hőst, aki a kisemmizett emberiség üdvére elragadta a tüzet és a mesterségeket az istenektől, megajándékozva a világot a munka áldásával és sok verejtékével.

A hallgatóság érthetően csupa figyelem, amikor a szónok Prométheusz korszerűségéről szólva megjegyzi: „A benne feszülő akaratot alakította energiává.” Hiszen ez nagyon ismerős, kapja fel a fejét több száz ember. Ez történt Visontán is. Elsősorban az akaratnak köszönhető, hogy a kezdetben annyit vitatott vállalkozás ma már az ország legnagyobb széntüzelésű erőműve, a gyenge lignitből 800 megawattnyi energiát nyer a Gagarin Hőerőmű 1800 fős kollektívája.

Az akaratnak és a szorgalomnak köszönhető, hogy ez a vállalat és a lignitet adó bánya az élet új arcát rajzolta meg nemcsak Visontán, hanem Gyöngyös környékén is. A korszerűség ezernyi lehetőségét teremtettem meg a munkában, a pihenésben, a kulturálódásban, a továbbképzésben, a sportban, az életmód változásaiban. Úttörő szerepet vállalva a gondolkodásmód és a magartás mai szellemű átalakításában is.

Prométheusz a munda szerint az istenek kezéből lopta ki a tüzet, a

visontaiak viszont silány anyagból „lopnak” ki évi 5,2 milliárd forintot érő villamos energiát. Ez sem csékelység, nemegyszer Prométheusz megszegyenítő erő, akarat és szorgalom kell hozzá.

Ez az erő és akarat most alakot nyert a pompás szoborban is, amely urálja a tágas udvart, és máris jó ismerőse öregnek és fiatalnak. Olyan közeli ismerős, mint a szobrot vörösréz lemezekből domborító Király Róbert, aki Bódi Bélához hasonlóan a táj szülötte, s aki már sok marandó alkotással gazdagította szűkebb pátriáját, hogy most tehetsége teljében megteremtse a Prométheuszt is.

Amikor a lepel lehullott a szoborról, halk moraj futott végig a hallgatóságon. Az emberek arcán csodálkozó, majd meglegedett mosoly. Szemmel láthatóan egyszerűben magukénak érezték a talapatán biztosan álló, a tüzet markában tartó férfialakot. A szobrot és alkotóját bemutató tudós Végváry professzor sem fogalmazhatta volna meg szebben az elismerő véleményeket, a részletek szépségére és igazságára is figyelő megjegyzéseket. Azt, hogy a visontai Prométheusz tűzben fogant, stílusosan hegesztőpisztoly tüze fogta össze a lemezrészeket. Felfigyeltek az érdesen hagyott varratok erejére, természetességére, és hogy ez az évezredek jelkép újszerű megjelenítésével nemcsak a hagyományok hatalmát, de mai változó, alakuló világunk feszültségeit is példázza. Kis csoportokban arról folyt a tanácskozás, hogyan kell majd az udvart átalakítani, milyen világítás illik legjobban a szoborhoz. Egyszóval, Prométheusz polgárjogot nyert Visontán.

— Mi nem feltalálni akarjuk a tüzet, hanem szítani és élesíteni — jegyezte meg Bódi Béla az elégedettség láttán, és munkatársai helyeselték. Helyeseltek, mert talán soha nem volt még ilyen szükség — mint gondokkal terhes napjainkban — ráébreszteni önmagunkat és környezetünket az elodázhatatlan tennivalókra, a tüzre, a hitre, a szorgalomra, amely átsegíthet a bajokon.

A szép jelképek gondolatokat, érzéseket ébresztenek, és tettekre ösztönöznek. Bízunk benne, hogy így lesz ez Visontán is. Az erőmű udvarán most már az a mondabeli Prométheusz figyelmeztet, aki a tüzet ragadta el az emberiség javára a csillagok magasából. A bejáratnál pedig Jurij Gagarin, az atomkor valószínű hőse fogadja a látogatót. Aki elsőként vitte el az emberi tudás hírért a világűrbe.

Ez a régi és új jelkép tovább serkentheti a visontaiak otthonos beilleszkedését a mai világ szellemi és gazdasági áramkörébe.

K. Keresztes Gyula